

Ĉineske

(I)

e-Librigita de Elerno

Dec. 2006

百花园中再增妍

(代序)

—— 中国诗歌形式成功地进入世界语
25 周年纪念
(1998-06-30)
胡国柱

1. 诗歌有如世语魂

柴门霍夫博士创造的国际语方案 Esperanto (我国译为“世界语”)，发表于 1887 年。在历史的长河中，它既不是第一个、也不是最后一个人造的国际辅助语方案；然而它却是迄今为止超越其他同类作品唯一存活下来的方案。柴门霍夫博士在总结人造语方案虽多而成活者少的经验教训时，曾经说过，要想使方案成为国际语，仅仅给它这样的命名，是绝对不够的。他认为，方案（语法、单词）只是一个框架，一个躯壳，并没有生命，没有灵魂。为了使这个干巴巴的外壳活起来，需要有文学、有作品（译文、原作）。使之成为有生命的血肉之躯。而

诗歌，则是文学作品中最上乘的瑰宝和明珠，是语言的灵魂。因此，柴门霍夫博士在创造世界语时，事先做了大量的试验，一直到他能够用世界语写诗的时候，才公布自己的方案。我们知道，1878年，柴门霍夫第一次发表的 pra-Esperanto，后被其父烧掉，留传至今唯一的样品就是一首诗歌 *Malamikete de las nacjes*。而 1887 年公布的《第一书》中，就已包含了两首世界语原文创作诗歌：(1) *Mia Penso*（我的思想）和(2) *Ho, mia kor'*（呵，我的心！），同时还有一首从德文译出的 *El Heine*（海涅）的诗歌“北方有孤松”（注 1）。所以，世界语诗歌的历史，可以说与世界语本身同龄。著名世界语学者 Kalocsay 曾这样说过：柴门霍夫不是用 Esperanto 创造了诗，而是用诗创造了 Esperanto；人们可以说，整个 Esperanto 是诗的语言。诗歌有如世界语的灵魂。

2. 诗歌三美不可分

诗歌与散文最显著的不同之处，在于形式。诗

歌要求三美：意美，音美，形美。

所谓意美，是指其意境、思想、内容；

音美，是指由于讲究格律、节奏、押韵而带来的音乐美；

形美，是指由于讲究特定的形式，包括段数、行数、音节数，整齐或有规律地变化而带来的视觉美。好的诗歌三美兼具，和谐统一，密不可分，赏心、悦耳、悦目。

各民族的诗歌，虽然历史文化背景不一，但对三美的要求是一致的。意美、音美堪称共性，而形美则最具独特的个性，最能表现各民族文化不同的风格和异国情调的魅力。

3. 西方诗歌是先行

世界语诗歌在自身的发展中，兼收并蓄，博采众长，吸取了各民族文化的长处与精华，百年育成玫瑰园，形成了姹紫嫣红，百花齐放，争奇斗艳的局面。名家辈出，佳作如林，美不胜收。著名世界语学者 G.Waringhien 曾经说过，世界语文学的作用，好像成了各个民族代表作

的博物馆（注 2）。其中有许多诗篇，就是用民族语中早已流传的标准格式写成。在这方面，尤以西方诗人开风气之先，将本民族优秀传统文化遗产中的许多特定的诗歌形式（fiksforma poemo，相当于汉语中的“词牌”），成功地引入了世界语，使之在世界语诗园中生根、开花、结出丰饶的果实。例如由意大利语诗歌引入的 *tercino*（三行体），是大诗人但丁写“神曲”时用过的诗体；由英语诗歌引入的 *limeriko*（五行打油诗），幽默风趣；由意大利兴起而后风靡欧洲诗坛的 *soneto*（十四行诗），莎翁曾用来写过整本诗集；由法语诗歌引入的 *rondelo*（回旋曲），一咏三叹；*trioleto*（八行诗），优美顽皮……。世界语诗人们用这些形式写诗译诗，都已经达到得心应手的程度，作为世界名著的世界语译本，如前面提到过的但丁《神曲》和莎翁《十四行诗》集，也都是用与原作相同的诗体再现的。G.Waringhien 大师把从民族语中引入的这些瑰宝，亲切地称之为世界语诗歌

中的 familiaj juveloj“家珍”，早已没有了“外来”的痕迹。

4. 东方诗歌不后人

4.1 日本 世界语于二十世纪初叶，几乎同时进入中国和日本。日本的世界语运动，取得了令世人瞩目的成绩，其中也包括将日本诗歌的形式，成功地引进了 Esperanto，成为东方诗歌词牌进入世界语的先驱。日本诗歌使用的诗行，主要有五言、七言两种。把五、七言诗行进行不同的组合，就得出最常见、最通用的三种日本诗歌形式：

(1) Hajko 俳句。三行，分别为 5，7，5 个音节。

(2) Tankao 短歌。5、7 言交替出现两次，再加一行 7 言。共五行。

(3) Utao 和歌（长歌）。5、7 言交替出现至少三次（多者不限），再加一行 7 言。

这三种形式都已进入了世界语诗歌，总称为 japanesko（用日本词牌写作的世界语诗篇）。

写作 *japanesko* 最多的，是日本的世界语者。1971 年，在世界语界享有盛誉的 *Stafeto* 出版社就出版过宫本正男（M.Miyamoto）的专集 *Invit' al Japanesko*（日本词牌相邀）。在日本世运中，还有 *hajkista klubo*（俳句诗人俱乐部）的组织。八十年代初，宫本正男和上山正夫（M.Ueyama）还集优秀的作品，编过一本 *Hajka Antologio*（俳句诗集）出版。然而，写作 *japanesko* 的，并不只限日本的世界语者，而是还有许多其他国家的世界语诗人。如在 *Kalocsay* 的译诗集 *Eterna Bukedo*（永恒的花束）和 *William Auld* 主编的巨著 *Esperanta Antologio*（世界语文学作品集）中，都有不少这样的例子。

4.2 波斯 波斯（伊朗）诗歌中最有名的诗歌形式为 *Robajo*（鲁拜）。这种诗歌的形式，特点是只有四行，其第 1,2,4 行相互押韵。这使我们中国人，一看就会想起汉语诗歌中的“绝句”。维吾尔诗歌中也有“柔巴依”。这名字的发音和

Robajo 极为接近，两者的形式也相同。

用 Robajo 写成的最有名的诗集当推古波斯诗人 Omar Kajam（奥马·开扬）的《鲁拜集》。这部诗集曾默默无闻地湮没了数百年，后因英国诗人 Fitzgerald（费兹杰拉尔德）的译本才得以流传。不过费氏的译本也经历了几乎埋没、无人问津的遭遇，幸遇伯乐 Rossetti 慧眼识珍珠才声名大振。诗体 Robajo 藉这本书的世译也进入了世界语。它在世界语中有两个最有名的译文，一为 William Auld 从英文译出，一为 G.Waringhien 直接从古波斯文译出。各有千秋，双享盛名。

Robajo 和波斯另一种诗体 Gazalo 都由伊朗出版了世界语译本。

5. 世语填词第一声

既然别国的诗词形式，不论是西方的还是东方的，都可以成功地引入世界语，成为世界语诗歌中的“家珍”，可是为什么有几千年历史的中国诗歌，反不见有其代表自立于世界同行之林

呢？最早注意到这个问题并进行探索的是 Guozhu。他于七十年代初期，按照汉语诗词中《忆江南》的词牌，用世界语进行填词。写了十七首诗歌，作为最初的试验品。由于当时正处于“文革”动乱时期，不敢写自己的喜怒哀乐，就取改写古人诗句的方式来作试验。

1973年6月，在油印小刊 *El Ĉinaj Esperantistoj* (EĈE, 中国世界语者通讯) 第2期上(注3)，发表了国柱写的四首《忆江南》，内容分别为(1)江清月近人，(2)儿童追黄蝶，(3)双飞燕子回，(4)汾水秋雁飞。这几首诗的形式是统一的，完全合乎汉语“忆江南”词牌的行数、字数、韵数以及韵脚的安排。

后来又有两首世界语的《Sopir-al-Sudo 忆江南》，被作为样品，发表于《世界语诗词格律》(注4)一书，分别以阴韵和阳韵写成。它们是：
野火烧不尽

Ĉu fajro

sovaĝa povas

forleki herbojn ? Ho ne !
Jen vent' printempa blovas,
kaj herb' jam novas !
骑驴漫吟诗
En pluvet'
dorse sur azen'
veturante la poet'
lulis sin per rava tem'
taŭga por poem'.

由于El Ĉinaj Esperantistoj是七十年代“文革”时期中国世运中为数不多而较有影响的油印世界语小刊之一，而《世界语诗词格律》一书则是迄今为止用中文写成的唯一介绍世界语诗词格律的专著，它们理所当然地受到了中国世界语者的重视，关注把中国诗词形式引入世界语这一问题的人也就日益多了起来。

6. 南非诗人首用名

《忆江南》并非中国诗歌中唯一的词牌或形式。用世界语写作《忆江南》的成功，向人们

昭示了一个可以预见的前景：既然这个词牌可以进入世界语，那么，与之相并列的许许多多其他中国词牌，也都是应该而且可以进入世界语的。一旦从中国诗歌进入世界语的词牌多了起来，它们也应该有一个更广泛通用的名字。根据世界语的构词规律，也就是该命名为 *ĉinesko*。有趣的是，第一个使用 *ĉinesko* 这个名字的，并不是中国世界语者，而是国际上另一位著名的世界语诗人——南非的 Edwin de Kock（柯克）。1983年11月14日，Edwin de Kock 写了一首诗，正标题就是 *Ĉinesko*；同时还有一个副标题：*imite de HSU Kan*（仿徐干），发表于他的诗集《*Saluton al la Suno*》（向太阳行礼）：

De kiam vi, sinjor , foriris,
lantnube trajtigis vizaĝoj;
kaj flirtas, oldaj kvazaŭ koro,
komodspegule albumpaĝoj.(注 5)

国柱曾将这四行诗汉译为：“自君之出矣，面容

如浮云。画页镜中老，憔悴似我心。”

Edwin de Kock 为自己写的这首诗加了一个注脚：HSU Kan (171-218) "De kiam vi, sinjor', foriris" estas el lia poemo pri la pensoj de edzino — verso ofte imititaj. Nin influu, post la grandaj Japanoj, nun ankaŭ la grandaj Ĉinoj !(注 6)

(徐干，生于公元 171 年，卒于 218 年。他的‘自君之出矣’写妻室之思，是常被模仿的诗句。继伟大的日本人之后，现在，让伟大的中国人也给我们施以影响吧！) 这是在号召和呼唤！表现了国际世界语诗坛渴望中国诗歌的登台亮相。

Edwin de Kock 的热情呼唤令人十分感动。但他不是中国人，不懂汉语，以致把‘自君之出矣’‘认为是中国词牌的代表形式，这是一个误解。对此我们不妨再说几句。

《自君之出矣》是乐府旧题，题名取自东汉末年徐干《室思》的诗句。徐干字伟长，北海（今山东寿光）人。为“建安七子”之一，存诗四首。

《室思》语意犹如后来的“闺情”，写家中妇女对远方爱人的思念。原诗本有五言诗 60 行，但其中的‘自君之出矣’四行(注 7)犹受人喜爱，多仿此作五言绝句。自六朝至唐代，拟作者不少(注 8)。凡所拟作，不仅题目取自徐诗，技法也仿照徐诗，成为“自君之出矣”一体。其第一行均为“自君之出矣”，第三行均以“思君如...”起头。不过，“自君之出矣”虽然屡被拟作，但它还是不足以成为中国诗词的代表作和代表形式(注 9)。

中国诗歌形式有四言诗经，骚体，五七言律诗、绝句，齐言，杂言，而以词曲形式最为多姿多彩，历千年而不衰。中国的词牌、曲牌，数量极多。清代《钦定词谱》收 2306 个，曲调 581 个；最常用的也有 50 个以上。这就是值得我们优先予以介绍的。前述用世语填词“忆江南”只是这一工程的滥觞而已。

7. 屡见卢郎记录新

在将中国诗歌形式引入世界语时，广西毛难族

世界语诗人卢纪新（1953-）的工作最值得令人称道。多年以来，他不仅一直坚持 ĉineskoj 的创作，还利用出席国内外各种世界语会议的机会，以论文、讲演、挂图、展览的种种方式，随时随地，向国内外世界语者宣传和介绍 ĉineskoj。

1986 年，卢纪新发表了专题学术论文《汉语词牌引入世界语刍议》（注 10）。这篇论文的功绩是把引入世界语的 ĉinesko 格式的数量，从一种增加到了六种。除了“忆江南”以外，卢纪新还介绍了“十六字令”、“忆秦娥”、“采桑子”、“调笑令”和“钗头凤”。这几种词牌的共同特点是富有鲜明的个性和特色。例如“十六字令”的短小精练，“忆秦娥”、“采桑子”和“钗头凤”中的叠句，乃至“调笑令”中的回文（这在外文中几乎是不可能的），在他所提供的世界语样品中都得到了完美的再现。如：

调笑令

Refoje viziti

Ĉar mis-
ĉarmis
ni nin dum ni varmis,
vin paseo premas,
koro mia tremas. (调笑令第五行末尾回文后得
mastre)
Mastre,
mastre,
prenu min do gast' re !

钗头凤

Responde al s-ro Guozhu

Sub la lun',
en aŭtun',
venas de vi jen fortun'.
La leter'
kun sincer'—
bonfarita
ĉin-akvarel'.

Bel', bel' bel' ! (再现钗头凤三叠句)

Sub la sun',

velu nun

la çineska poem-skun'.

Laũ prefer',

kun esper',

ni logitas

jam de l' afer'.

Ver'? ver'? ver'! (再现钗头凤三叠句)

1987年，卢纪新编印了小刊《El Koro》(心声)。在原有的基础上又引入了六个新的词牌，即：“虞美人”、“江城子”、“如梦令”、“卜算子”、“浣溪纱”、“长相思”。通过实际例子，令人信服地向人们证明了 çinesko 之引入是完全可行的。

1989年，卢纪新还将中国少数民族毛难族的一种词牌“Legogo 勒脚歌”也成功地引入了世界语，扩大了 çinesko 的范围。

卢纪新在 ĉinesko 方面的工作是开拓性的，不论是从他创作的数量之多，质量之优，还是从探索之深，技巧之美，他所取得的成绩和达到的高度都是引人注目的。他的影响一直走出了国门。

8. 走向世界出国门

1990 年 7 月，纯世界语文学小刊 *Penseo*（三色堇）在中国创刊。这份小刊貌不惊人，只能装在平信信封里向国外发行。然而以其办刊的方式、精神、质量、信誉，中国特色，迅速赢得广大读者的好评，荣获了 1994 年度 *Grabowski* 奖，被 *William Auld* 列为百年来最重要的十种世界语文学刊物之一。这份刊物从第一期起，就开辟了 ĉinesko 专栏，坚持发表 ĉineskoj。成为 ĉinesko 走向世界的一个重要渠道。

截至 1997 年底，该刊已发表的 ĉineskoj 作品达 120 多首。出人意料的是，其中使用得最多的一个词牌居然是有回文要求的“调笑令”！当代

最负盛名的世界语大诗人 William Auld 读到 *Penseo* 创刊号上发表的四首《调笑令》以后，抑制不住自己心中的激动，立即写信来道：“...尤其令人感到惊喜的是词牌《调笑令》，其四首样品均极为成功。诗人们真是何等地喜欢为难自己，给自己套上愈来愈紧的枷锁！我从未见过比《调笑令》更难的词牌！真诚地向作者国柱和卢纪新祝贺。”(注 11)

国外最早发表 *ĉinesko* 的刊物，是日本的《*Preludo*》（前奏）(注 12)。该刊于 1989 年 11 月号发表了国柱为悼念我国世运前辈张闳凡写的一组 *ĉineskoj*。后来国外发表 *ĉinesko* 的刊物，还有 ILEI 国际世界语教师协会的会刊《*IPR*》(注 13)，历史悠久的《*Heroldo de Esperanto*》（世界语信使报）以及颇有影响的世界语文学刊物《*Fonto*》（源泉）等。

1991 年，卢纪新写了《*Invit' al ĉinesko*》一书，在国内却无处出版，后被外人慧眼识珠，几年以后（1995）在荷兰得以出书，被编为

Voko 丛书第十三种(注 14)。卢纪新的中国心不改,又在书名上方加了“献给第三届全国世界语大会”的题记。此书前有导言,后有《调笑令》《十六字令》等七种词牌的介绍。每一种均先列中文(带拼音)模式,后列用世界语写成的 ĉinesko 样品,共收 75 首,因此也可看成是卢纪新创作的一本 ĉinesko 诗集。此书的导言后被《Fonto》摘要转发,William Auld 为之写了热情洋溢的书评。(注 15)

令人高兴的是,国外的世界语者也加入到了 ĉinesko 的作者队伍里来,尽管为数还不太多,但其意义重大。最早写作 ĉinesko 的外国作者是 Kris Long 和 Meva Maron 二人。Penseo 共发表了他们写的三首“调笑令”: Polucio (Kris Long 写,前两首)和 Blankaj Buloj (Meva Maron 写,后一首)(注 16)。

Ŝtona, ŝtona

strand' Brajton-betona:

rubo, ne marstelo,

ladskatol',botelo

...lote,lote

glutas gorĝ' pilote

--

Vastan,vastan

marsurfacon plastan!

Polietilena

sako, pako ĝena;

naĝe, naĝe

sen kuraĝ', enkaĝe.

--

Perloj! Perloj:

neĝborulaj ferioj.

Jam galantjargone,

dafodiburĝone:

neĝo, neĝo

for post glorsieĝo.

9. 锲而不舍勤耕耘

万事起头难。把 ĉinesko 引入世界语诗歌的努

力，虽然取得了一些成绩，但仍然还处于起步的阶段。中国的世界语者们一直锲而不舍地辛勤耕耘在绿苑，用缓慢然而坚实的步伐在前进。近些年来，取得了如下一些新的成果。

9.1.理论上更加成熟

1988~1991年间，国柱对写作 ĉinesko 的理论作了初步的小结：

1)确定了 ĉinesko 的定义，为：中国诗歌形式，包括诗、词、曲，乃至少数民族词牌，而以“词”为主体。其学名以汉语拼音书写形式为标准，制定了词谱记谱方法。

2)确定了小令（<58 个音节）/中调（59~90 个音节）/长调（>91 个音节）的划分标准。

3)选出了 81 个可优先引入的词牌目录。其样品陆续在 *Penseo* 上发表。(注 17)

4)确定了可以使用一组词牌，组成 ĉineskoj（相当于汉语诗歌中的“套数”）

9.2.作者和作品增多

除最早的写作者湖北的胡国柱、广西的卢纪新

以外，发表了 ĉinesko 作品的，还有黑龙江的石成泰，湖南的毛自赋，海南的陈在维，内蒙的陈宝德，北京的李威伦，山东的滕学训，安徽的杨海春...等。

作品也不再限于只是若干零星短篇，举凡单调、双调、套数（成组词牌），均已有了可观的样品。1989 年 8 月国柱写的“*Rimgratulo al Sceto* 贺成泰”，共 30 段，225 行，混合用了 24 个中外词牌组成套数，其中使用的中国词牌就有 17 个，使人看到了随心所欲组合 ĉineskoj 的可能性。

1994 年 12 月，石成泰写了一本全由 ĉinesko 组成的诗集《*Ovra Burĝono*》（花蕾绽开），收 21 首内容和形式均具有浓厚民族色彩和魅力的诗歌，可看作是与名著 *Sekretaj Sonetoj* 成姐妹篇的东方的 *Sekretaj ĉineskoj*。此书使用的词牌共有 7 种，且配有著名汉学家高罗佩收罗的插图。惜乎又是无处出版。下面是其中的第 15 首“临江仙”和第 16 首“浪淘沙”：

XV

Strebo senintermita,
harara kareso,
hasta langa komplezo.
Gustumsufiĉo,
ŝpruca frenezo.

Jasp-pieda svingado,
ovra silo-mezo,
nektara roj-eksceso;
delekta pisto,
puŝad' sen ĉeso...

XVI

Amor-elano !
Ge' en bano;
en pasi-oceano,
kiel anasoj buntaj
— ek ! en dramo !

Erot-vulgano:
vanga flamo;
sieĝata jadjano,
murmure en vag -ino...
Fe-nirvano !

9.3.发表 ĉineskoj 的刊物增多

发表 ĉinesko 的刊物并不是只有 *Penseo* 一家。
Ĉineskoj 出现在愈来愈多的世界语刊物上：如中国广东的《*Verda Spiko*》（绿穗），广西的《*Traduka Gardeno*》（译苑），江苏的《*Verda Lampiro*》（绿萤），山东的《*Verda Libelo*》（绿蜻蜓），福建的《*La Esperantista Ĝardeno*》（世园），北京的《*La Mondo*》（世界）和《*El Popola Ĉinio*》（中国报道）...等(注 18)。
随着这些成绩的取得，ĉinesko 的名字渐渐为更多的人所知晓，其影响也在逐步扩大。沙地教授在其《萨氏诗词格律 ABCD》一书中就说过：

“用中国诗词、新诗、快板诗的格式写世界语诗，也肯定能被外国世界语者理解和称赞”。他在读到用世语填的“忆江南”词以后认为“这些诗人的努力对于促进国际文化交流，肯定是有益的。”(注 19)

耕耘正未有穷期，我们相信，随着愈来愈多人的参与浇灌和培植，已经播下的 ĉinesko 的种子，定会茁壮地成长，在世界语诗歌百花园中，散发芬芳，再增妍丽和光彩。

Notoj 注释

- 1.Fundamenta Krestomatio p.321, 322, 326
- 2." rolo de la esperanta literaturo estas farigi kvazaŭ la muzeo de ĉiuj naciaj ĉef- verkoj." G. Waringhien : Eseoj I.Beletro, p.140.Stafeto, 1956.
- 3.El Ĉinaj Esperantistoj (EĈE), n-ro 2, p.22.
- 4.Esperanta Metriko (EĈE 油印第一版, 1973; 黄石世协铅印第二版, 1983) .p.157.
- 5.Saluton al la Suno. p.68

6. Saluton al la Suno. p.83

7.《室思》第三章云：“自君之出矣，明镜暗不治。思君如流水，无有穷已时”，有国柱的世译。

8.如南朝宋代的刘裕、刘义恭、颜师伯，陈朝的陈后主，随代的陈叔达等，多有拟作。而唐代作者尤多（见于宋代郭茂倩《乐府诗集》）。其中最有名者首推张九龄（678-740）所作的“自君之出矣，不复理残机。思君如满月，夜夜减清辉”，有徐声越教授的世译。

9.施蛰存在其《浮生杂咏》第25首中甚至有“三句五言吟易得”的体会。他自述：“十五岁，始学作诗。破天荒第一首为拟汉魏乐府‘自君之出矣’。此为五言绝句，第一句不必作，即用乐府题成句，以下只需三句十五字，即可成篇，此易事耳。”，见1990年5月6日“光明日报”第3版。

10.这篇论文首先是在湖北省世协第三届学术年会上发表，随后又在广西世界语学术讨论会上宣读。

11.“ Aparte mirigas la poemformo tiaoxiaoling, kun ties kvar elstare sukcesaj ekzemploj. Kiel la poetoj satas turmenti sin, ligante sin per ĉiam pli striktaj katenoj! Mi ne konas pli rigoran formon ol tiaoxiaoling! Gratulon vere sinceran al Guozhu kaj Lu Jixin.”

Penseo n-ro 5, p.4

12.1989 年 11 月出版的日本世界语文学刊物《Preludo》（前奏）（总第 24 期，终刊号）p.9~10 上发表了国柱写的一组“悼阎凡”ĉineskoj，有针对性地选用了“思远人”、“诉衷情”、“乌夜啼”、“声声慢”四个词牌，牌名与诗歌内容协调一致，起到了烘托气氛的作用。

13.Internacia Pedagogia Revuo, n-ro 4/1989 .p.6.

14.Lu Jixin: Invit' al ĉinesko .Serio de VoKo-numero 13, Breda (Nederlando) ,1995

15.分别见 Fonto n-ro 166.p.11 及 n-ro 175. p.28.

16.Penseo. n-ro 12 (1991-06) ,p.4.

17.按汉语拼音字母表音序，这 81 个词牌是：

卜算子，采桑子，钗头凤，长相思，朝中措，
捣练子，点绛唇，蝶恋花，定风波，
粉蝶儿，风入松，更漏子，桂枝香，好事近，
贺圣朝，贺新郎，荷叶杯，浣溪纱，
江城子，江南春，减字木兰花，酷相思，浪淘
沙，临江仙，离亭燕，满江红，摸鱼儿，
南歌子，南乡子，念奴娇，破阵子，菩萨蛮，
青玉案，沁园春，清平乐，鹊桥仙，
人月圆，阮郎归，如梦令，三台词，山花子，
少年游，声声慢，生查子，十六字令，
水调歌头，水龙吟，思远人，苏幕遮，诉衷情，
太常引，踏莎行，桃园忆故人，天仙子，
调笑令，望海潮，相见欢，小重山，小梅花，
潇湘神，谢池春，西江月，眼儿媚，
谒金门，夜行船，忆江南，一剪梅，忆秦娥，
忆少年，忆王孙，永遇乐，渔歌子，
渔家傲，御街行，雨霖铃，虞美人，鹧鸪天，
祝英台近，竹枝词，醉花间，醉花荫

18. 分别见《Verda Spiko》 n-ro 2 (1/1990) p.18

石成泰《让东方的珍珠闪耀》；

《Verda Lampiro》 n-ro 226,242;

《Verda Libelo》 n-ro 4 薛叙恩（滕学训）《西江月·和国柱》，这是同韵唱和的例子。

《La Esperantista Ĝardeno》 n-ro 35 封二

《La Mondo》 n-rp 86. p.6.

19.沙地：《萨氏诗词格律 ABCD》 p.92/105 ，
知识出版社 1990 年第一版。

Eterno

Busuanzi

ĉina fiksforma poemo konsistanta el du strofoj same el versoj de 5, 5, 7, 5 silaboj kun duona rimo.

Guozhu

TAGOJ

**Pasintajn tagojn
mi ne katenas.**

**Ili jam forlasis min,
ne plui revenas.**

**Kaj nunaj tagoj
ankaŭ ĝenas,
taŭzante mian koron,
multe ĉagrenas.**

Lu Jixin

ĈE LAGO

**Ĉe susura arb'
staras ruĝ-atend',
sub gracila okulhar'
brilas or-atent'.**

**El remila pluk'
ŝvebas am-moment'.
Post boato, laŭ sektor'
flosas sentiment'.**

Miĉino (1938 -)

Sincera Beno

**Vi okdekjara
modele penas
por nia Esperanto
glorre dojenas.**

**Okaze kiam
Jubile' venas
al kara Censinio
ni kore benas.**

Wu Hua

BENO

**Kara Penseo,
— nur tri koloroj,
modeste vi ridetas
inter cent floroj.**

**Gloroj alvenos
post pen-laboroj.
Printempo vin karesu!
per mil favoroj!**

Zhuang Qixiong

Amlaboro

**Surstrate lampoj
— brilaj koloroj.
Ŝi laŭtvoĉe kolportas
kun freŝaj floroj.
Mon-kesto plenos
post am-laboroj.
Al malriĉaj infanoj
kun cent favoroj!**

Tempo

**Mi, pro men-amo,
sin ne katenas.
Ja ĝis ĉiuj oreloj
bon-famo venas.
Feliĉa tempo
neniam ĝenas.
Kun granda idealo,
ne plu ĉagrenas.**

CAI SANGZI

(Moruskolektanta

Knabino)

ĉina fiksforma poemo el du strofoj po kvar versoj
de 7, 4, 4, 7 silaboj, laŭ rimaranĝo de x, a, a, a.
(x=senrima)

Li Weilun (1936—)

PETRELO KAJ AGLO

Ŝtormas, muĝas mar-ondoj.

**Brilas stelo
en malhelo,**

Ho, ĝi estas petrelo!

Aglo ŝvebas tra nuboj.

**Ĉu kaĝbela
ĝia cello?**

Al ĝi plaĉas ĉielo!

Sentitole

Furiozas neĝvento.

**Sola floro,
umefloro.
Flugas ĝiaodoro.
En ĝardeno printempa
inda gloro,
ne memgloro.
Ĝi nur ridas en koro.**

Lu Jixin

L' OKULPARO

**Ridetas l' okulparo
kiel suno
kaj ol suno,
kun vivoplena juno.**

**Ĝi ankaŭ brilos nokte
kiel luno
kaj ol luno,
sur ondoplaŭda duno?**

ROSO

**Rosa gut' sur azele',
sur monta vang',
dum venta tang',
brilas kiel freŝa sang'.**

**Rosa gut' sur lotus-flor'
sur laga vang',
dum onda tang',
puras kiel larma blank'.**

PETALOJ KAJ PLUVEROJ

**La flirtantaj petaloj
kaj liberas,
kaj teneras,
kiel song' leĝeras.**

**La senfinaj pluveroj
kaj ribelas,
kaj fabelas,
kiel spleno rondelas.**

Zhuang Qixiong

Knabino

**Dolĉ-vortoj de knabino
kiel suno
kaj ol suno
varmas pro oportuno.
Ŝiaj brilaj okuloj
kiel luno
kaj ol luno
radiras en aŭtuno.**

Caitoufeng

unu el ĉinaj fiksfarmaj poemoj, konsista el du strofoj po ok versoj de 3, 3, 7, 3, 3, 4, 4, 3 silaboj, kun rimaranĝo de a, a, a, b, b, x, b, b,; a, a, b, b, x, b, b. kaj la lasta verso de strofo devas esti tri samaj silaboj.

Even Chen (1936—)

AŬTUNA ELEGIO

Armand Su,
portis gru'
vin al Elize' sen bru'.

Nia kor'
en dolor'...

Triste pluvas,
sen vorto plor'.

Bol',
bol',
bol'!

Armand Su,
Grand-statu'—
la giganta kontribu'!
Kiom glor'—

**kiel or'!
Vi eternas.
Nemian for!
Vol',
vol',
vol'!**

1990-11-09 Guangzhou

ELEGIO

**Armand ne
kantos re
kiel nia korife'
Portis gru'
vin sen bru'
senrevene
al ĉielblu'
Ĉu? ĉu ? ĉu !**

**Armand re
kantos tre
inspire de elize'.
Kontribu'
sen tabu'
daŭros via
monda influ'
plu ? plu ? Plu !**

Guozhu

AMO

**Dolça am',
juna flam'
lulis nin felîça gam'.**

**Ni ja tre
dubis ke
kiuj folis
pli ol ni ge?**

**Ne,
ne,
ne!**

**Kurta am'
pasis jam.**

Estingîgis juna flam'.

**Min ja tre
ĝenis ke
ĉio igis
morta pase'.**

**Ve,
ve,
ve!**

FOR KAJ POR

**Trivial
karnavar
dekadenca liberal
vanta hor
fi-amor
mon-avid
animstupor
for, for, for!**

**Bonmoral
ideal
por afer' nobla lojal
pura kor
penlabor
sindonema
serv' al popol
por, por, por!**

Lu Jixin (1953 -)

ÊE DISIÊO

**Nuba klin'.
Velka pin'.
Frosta vent' disigos nin.
La pase',
sam-ide',**

**vigla figur',
iĝos pere'?**
Ne,
ne,
ne!

**Trema sin'.
Larm' sen fin'.
Kion kovas la destin'?**
Ĉesu ve'!
**Jen ni ge',
ĝis la revid'
per nia kre'!**
Re,
re,
re!

Eterno

SOPIRĜEMO EN AŬTUNO

**Sorĉa mond'.
Vana song'.
Pezas en mi vea hont;. .
Sur viv-dun'
velkis jun'.
Jam tempion
lekas aŭtun',
nun, nun, nun.**

**Kruta mont'.
Bola ond'.
Vadas jen mi vagabon',
tra tajfun'
kaj tra zum'
mi serĉadas:
kie fortun'?'
Fum', fum', fum'.**

Xuexun

AMO

**Pasa am'
pala flam',
vekis min debila gam'.
Mi ja tre
scias ke
muro staras
inter nig e
Ne, ne, ne.**

**For a am',
iras jam,
ĝenis vin pala flam'.
Ni ja tre
konis ke
ne revenos**

brula pase’.
Ve, ve, ve.

Zhuang Qixiong (1962-)

Mono

Krima mon’,
misa don’.
Hontis li mensa burĝon’.
Kiu tre
kredis ke
devig’ eduk’
vivas vere?
Ne,
ne,
ne!

Kara mon’
per admon’
vekos geknabojn el bon’!
Ĉu vi ne
volonte
feliĉas pro
ĉiam obe’?
Ve,
ve,
ve!

2006.3.5

Changxiangsi

(Longa Sopiĉo)

ĉina fiksforma poemo el du strofoj po kvarversoj
de 3, 3, 7, 5 silaboj kun kontinua rimo.

Even

VENTRA SONĜO

**Vi venas,
Mi venas.
Ni turne ĉirkaŭ prenas.
Kaj lage remas.**

**Vi svenas.
Mi ĝemas.
Min sonĝo daŭre trenas.
Kiu komprenas?**

POR MORGAŬ

**mia ven',
via ven',
por nek solen' nek festen'.**

Ni agu sen ĝen'.

**Via ben',
mia ben',
ĉinesk' de l' ĉina haven'
velu al mon-scen'.**

L. Aĉjo

KONATIĜO

Mi mutas.

Vi mutas.

La kapoj ambaŭ krutas

Rigardojn ŝutas.

Pluv' gutas.

Dir' gutas.

Kaj kiam koroj flutas,

Nin ardo glutas.

Lu Jixin

AMIKECO

Per am-kis',

sub am-kis',

**ebeniĝu kora plis'.
Svenu ĝen-latis'!**

**Arde bis!
Arte bis!
kor' ĉe koron ni send is
iru tra makis'!**

Zhuang Qixiong

Patro antaŭ Tombo Weining

**Ama kor',
larma kor',
al filino pro dolor'.
Kun sopira flor'!**

**Ora hor',
plora hor',
nur kiel ĉiela glor'.
Ĉu Dia favor'?**

Chaozhongcuo

ĉina fiksforma poemo el du strofoj kun versoj de
7,5,66,/444,66 silaboj, laŭ rimarangô de
a,a,x,a/x,x,a,x,a (x=senrima)

Miĉino(1938-)

ĴURE

Ni fosu kun verda kor'
kaj kredo, fervor'
La mond' aliĝos,
la tempo pasos for.

Sed ni restos
fidela al
li ĝis lasthor'
kaj vivos eterne
pri l' Majstro la memor'.

Kuxiangsi (Drasta Sapiro)

ĉina fiksforna poemo el du strofoj po kvin versoj de
7,33,8,33,33 silaboj, laŭ kontinua rimaranĝo .

Miĉino(1938-)

Al Kara Jariĉ

kiu benetiktane mempage
pilgrimis al la Jarcenta jubilea UK
(1987-07-26)

**Al homo eminenta
misio turmenta —
Pilgrimado monumenta,
penado silenta,
penado talenta !**

**Vojaĝ' transkontinenta,
sukceso kontenta !
Por jubileo jarcenta,
rekordo legenda,
heroo legenda !**

LANGTAOSHA (Ondoj

Forblovas Sablojn)

ĉina fiksforma poemo el du strofoj po kvin versoj de
5,4,7,7,4 silaboj, laŭ rimarangô de a,a,a,x,a. (x=senrima)

Even Chen (1963-)

RENKONTIĜO

Ni gaj-tostas por
renkonta hor'.
Ĝarden' replenas de flor'.
Ĉio antaŭa freŝas
en nia kor'.

Haste disos for
ni kun dolor'.
Morgaŭ pli punciĝos flor'.
Sed ĉu min akompanos
senfina sol' ?

Sceto (1939-)

GE' EN BANO

Amor-elano !

**Ge' en bano;
en pasi-oceano.
Kiel anasoj buntaj
--Ek! en dramo !**

**Erot-vulgano:
vanga flamo;
sieĝata jadvano,
murmure envag-ino...
Fe-nirvano !**

Vadanto (1953-)

Gebaniĝo

**Silkan robon for !
Venu, trezor' !
Ajksopare rojen sor' !
Varme plaŭdu al persik'
amora bol' !**

**Tro incitas ho l'
pavanta flor' !
du-petala sur akv-mol'.
Kiel rava ! al pistil'
la ŝpruc' en fol'.**

Zhuang Qixiong

virto

**Li kantetas por
gaja humor'.
Edzin' felicias de flor'.
Sento senlima kuŝas
en lia kor'.**

**Ne lasu lin for
pro freŝa flor'!
Ĉu vi kredas, virt' sen or'
pli bona ol senhonor'?'
Plej granda hor'!**

Linjiangxian

Ĉina fiksfirma poemo el du strofoj po kvin versojde 7,6,7,5,5 silaboj, laŭ rimaranĝo de x,a,a,x,a. (x=senrima)

Miĉino (1938 -)

MEMORINDA

**Neniam mi forgesis
pri l' rava festeno –
memorinda kunveno
ĉe arka ponto
en Sud-ĝardeno.**

**Forfluis la lunlumo
en akvo-sereno.
Sub ombra florkurteno
ni flutis ame
ĝis frumateno.**

Nangezi(La Suda Kanto)

Ĉina fiksforma poemo el kvar versoj de 5,5,7,9 silaboj laŭ rimaranĝo de x,a,a,a(x = senrima). La alia versio de Nangezi havas kvin versojn de 5,5,5,5,3 silaboj kun rimaranĝo de x,a,a,x,a.

Nikolao Kurzens (1910-1959)

VEKI VERON

**Mi volas veki,
Veron informi
ne nur senvole dormi
Estu la viv' ne per
sed por mi.**

Rumengling

unu el ĉinaj fiksfarmaj poemoj el sep versoj de 6, 6, 5, 6, 2, 2, 6 silaboj, laŭ rimaranĝo de a, a, x, a, a, a, a (x=senrima). La kvina kaj sesa versoj estas samaj.

Guozhu

Al Kara Armand

1

Kantas en Esperant'
pri am' al Patroland'
eĉ en la prison'
de Kvarpersona Ban''.

Armand,
Armand,
nefleksebia gigant'!

2

Vin gloru versgirlingand',
ĉielarka ruband',
ring' el papavoj
ĉar, laŭ muza komand'
Armand,

**Armand,
jam versos el felan''!**

1990-09-30

Lu Jixin

VEKITE

**Vekite kun impres'—
en nokto vent-ekscas',
mi: kiel korto?
Servisto: Floras des,
Ĉu jes?
Ĉu jes?
Pli verdas, ruĝ' en lez'!**

SOMER-NOKTE

**River', lun', spalir,
Okulo, stel' lampir',
Kaj grila trilo,
Kaj mut-kariofil'.
Zefir',**

**Zefir',
El ter' leĝera spir'.**

“SE”

**En nebula pase'
Veadas kiom “se”,
Kiu nin ĝenas
Samkiel farize'.
Ŝose',
Ŝose'
Fariĝu voj' sen “se”!**

SUR LI-RIVERO*

**Boato en progres'.
Ĝuad' kun interes',
Sur Li-rivero
Kaj sub nature-kares'.
Sen ĉes',
Sen ĉes',
Ravanta nin impres'.**

*Li-rivero (La Bela Rivero) fluas ĉe urbo Guilin.

Ruanlanggui (Revenas la Karulo)

ĉina fiksforma poemo el du strofoj el versoj de 7,5,7,5/33,5,7,5 silaboj laŭ rimarangô de a,a,a,a,x,a,a,a,(x = senrima).

Hendrik Adamson (1891-1946)

RAVA HOR'

**Ho,ĉi tiu rava hor',
de volupt',ador',
kun senlima ĝoj', dolor'
gaja rid' kaj plor'.**

**kaj verva
amfervor'
ĝis ekkrev' de kor'
kaj sekve post ĝi langvor'
dolĉa rememor'.**

adaptita de Guozhu laŭ Esperanta
Antologio p.258/259.

Shengzhazi (Monta

Kratago)

ĉina fiksforma poemo el du strofoj po kvar versoj
de 5,5,5,5 silaboj laŭ rimaranĝo de duona rimo.

Marjorie Boulton (1924-)

VENI BILDE

**Sur gramofono
muzik' banala.
Sezono vintra,
malvarme pala.**

**Vi venis bilde
en hor' banala,
milde ridetis
ĉiam lojala.**

adaptita de **Guozhu**

Shuidiaogetou

ĉina fiksforma poemo el du strofoj kun versoj de
55, 65, 665, 55/333, 47, 665, 55 silaboj laŭ
rimaranĝo de xa, xa, xxa, xa/xxa, xa, xxa, xa
(x=senrima)

Guozhu

Al Hosemo

Nacia Tago.

Aŭtuno ora.

**El Hosemo venas
kanto fervora.**

**Kun preĝo sincera,
pri Esperantismo
pie adora.**

**Profundan dankon!
amiko fora!**

**Ĉinesko
bel-sona,
sonora.**

**Min kortuŝas
paseo kar-memora.**

**Fidele laboru
ni samideane**

**kun ĵur' verdkora.
Marŝu antaŭen!
sub flago glora!**

Hosemo

Al Hu Guozhu

**Aŭtuno venas,
Blovas zefiro.
Kiam luno plenas,
Restas suspiro.
Vi kiel fakiro
Senlace ja penas
Kun la aspiro.
Ĉineskon tenas
Vi pioniro.
Al Viro
Mi benas
Per liro.
Vin ĉagrenas
Vi por bela inspiro.
Kiu vin komprenas?
Ho, via rapiro,
Bela satiro!
Mi sole splenas,
Pro la sopiro.**

Shiliuziling

(Dekses-Silabo)

unu el ĉinaj fiksfarmaj poemoj el kvar versoj de 1, 7, 3, 5 silaboj, laŭ rimaranĝo a, a, x, a (x=senrima).

Even Chen (1963—)

DONACU AL LU JIXIN (AĈJO)

(akrostike)

Vok'
Olda tra l' moderna mok'
Kaptu nin
Al la novepok'.

Kor'
Ora dum la pi-esplor'
Restu por
Orient-aŭror'.

Am'
Ĉasta ĉiam sen ornam'
Junas kun
Oferema flam'.

1990-10-24

Lu Jixin (1953—)

RESPONDE AL S-RO EVEN CHEN

(akrostike)

Kor'
Obsedita de dolor',
Restu kun
Am' por la esplor'!

Vok'
Ondas kun ĉineska log'.
Kreu ni
Ofte dum l' epok'!

1990-10-25

REMEMORE

(1)

Sur
fot' prenita el broŝur'
aŭdiĝas
jen via murmur'.

(2)

Sur
seĝ sidita de vi, nur
kaŭradas
vespera obskur'.

(3)

Sur
kurba pad' kun via spur',
leĝeras
salika susur'.

(4)

Sur
lag', vin seĉas onda kur':
Kiel la
ebura figur'?

(5)

Sur
forŝvebanta uvertur'
flagretas
antaŭa plezur'.

SONĜO

Jen
ŝvebas ĉe la kapkusen'

sonĝo kun
dolĉo kaj bel-scen'.

Ben'
for a de mi en maten',
sed sub lun'
iĝas mia pren'.

Rem'
sur ĝoj-lago sub seren'
sonĝo nun
kiel en eden'.

** **

Jen
falas al la kapkusen'
sonĝo kun
peza prem' kaj plen'.

Ĝem'
tage dorma sub festen',
sed sub lun'
viglas kun keten'.

Sen ĉarma kanto nur ĉagren',
sonĝo nun
kiel en gehen'.

** **

En

**ĉiu nokta dorm-teren'
pens' de jun'
flugas kun poem'.**

**Jen songô iras jam al sven',
sub nov-sun'
kri' el mi: Reven'!**

SENTITOLE

**Jun'
revas tro pri onta sun',
perdas jam
multon: ora nun!**

**Kant'
kun ju pli da elegant',
al ĝi des
mankas jam sekvant'.**

SENTITOLE

**Kor'
dorse kuŝas sur memor',
maĉas nun:
tempa la odor'.**

*

El
kor' la hontema esper'—
sur fenestr'
timema paser'.

*

Viv'—
rozaj songoj kun naiv'
jetas sin
al reala klif'.

*

Ombr'
ruina ne estu tomb'
de nia
elkora kolomb'

*

Ŝild'
portita dorse — la bild'
de saĝa
persono kun virt'.

*

Voj'
de okuloj sub sekoj'
zigzaga
al songa levkoj'.

*

Mut'--
erupcia la prelud'.

**Kovras ĝi:
tondro, muĝ' kaj flut'.**

*

**Ho, Li-rivero, ĉu kordo
kantanta
el tera kor' do?**

*

**Kat':
Bone! se jam multas rat',
al mi do
plias homa ŝat'.**

SONĜO

**Jen
ŝvebas ĉe la kapkusen'
sonĝo kun
dolĉo kaj belscen'.**

**Ben'
for a de mi en maten'
sed sub lun'
iĝas mia pren'.**

**Rem'
sur ĝoj-lago sub seren'
sonĝo nun
kiel en eden'.**

* * *

Jen
falas la kapkusen'
sonĝo kun
peza prem' kaj splen'.

Ĝem'
tage dormas sub festen'
sed sub lun'
viglas kun katen'.

Sen
ĉarma kanto nur ĉagren',
sonĝo nun
kiel en gehen'.

En ĉiu nokta dorm-teren'
pens' de jun'
flugas kun poem'.

Jen
sonĝo iras jam al sven'
sub nov-sun'
kri' el mi: Reven'!

Sentitole

1.

**Viv'--
rozaj songoj kun naiv'
ĵetas sin al reala klif'.**

2.

**Fort'
mema estas lasta pord'
antaŭ la
fivivaĉa mord'.**

3.

**Spur'
venta lasas sin jam sur
bamboo
per foli-susur'.**

4.

**Ĝild'
portita dorse -- la bild'
de saĝa
persono kun virt'.**

5.

**Kat':
Bone! se jam multas rat',
al mi, do,
plias homa ŝat'.**

6.

Stel'
elkovitas el malhel';
kora kant'
el silenta gel'.

VINO

Vin'
likva flamo jen en sin'
pelas vin
al kulmin'ravin'

S. Asta (svedio)

Eterno

Ĉi

Ĉi
arda ĉirkaŭbrako de vi,
ja por mi
estas poezi'.

Mao Zifu (1963--)

AMON FORDRINKIS

EI

la orgia mar' de el'
mi rampis.
Ne vidiĝis stel'.

Al
mi ventumis pluma al'
de supre;
pluvo jam en pal'.

Por
vinelflua arda por'
la akvo
venis en ĝustahor'.

Sur
la kolapse febla sur'
sentiĝis
pez' de Eĵfeltur'.

Tuj
mi apogis min al tuj':
-- Kien nun
paŝas la rubuj'?

-- Sed...
Nigra blanka vaz' kun sed'
turniĝis
sur mantel' el led'.

Kaj
ĝi ekiras al la kaj'
post longa
staro en malgaj'.

En
ŝia poŝo eĉ sen en'?'
Kial ŝi
tranoktis kun pen'?'

Sen
pago de eĉ unu sen',
vi dormu
do ĉe mi, sen ĝen'!

PENSEA KONFESO

— al s-ano Shi dum la alveno de la 50a n-ro de
nia revueto Penseo

temp'
flugas for el pen-kontempl'
ne! ĉe vi
restas ben-printemp'

re
freŝas velka mi kaj tre
viglas nun

spite al bore'

se

mankus flego de vi, ve,

nu, jam mi

dronus en pere'

temp'

flugas for el ben-kontempl'

ne! êe vi

regas bluprintemp'

1994-06, Changde

Eterno

Tianjinsha

Ĉina fiksforna poemo el versoj de 6,6,6,4,6 silaboj, laŭ rimaranĝo kontinua.

Lu Jixin (1953 -)

Sopirĝemo en Aŭtuno

Montet' Arbar' Nubbrul'

Pontet'sinu' soltur',

Floset',friskbriz', ondlul',

Suben sunspur',

Vadant' en ĉi obskur'.

1995-03

TIAOXIAOLING

ĉina fiksforma poemo al ses versoj de 4, 6, 6, 6, 4, 6 silaboj, laŭ rimaranĝo de a, a, b, b, c, c. La 4 silabaj versoj konsistas el du ripetaj vortoj. Kaj la unua vorto de la kvina verso devas esti el palindrome ordigitaj silaboj de la lasta vorto de la kvara verso. ekz. rimi-miri; mora-arom; nomo-mono' roso-soro.

Guozhu

ĈINESKE

I

Kara, kara
amatin' florjara!
Lip' ĉe lip' intimi,
dum kor' ĉe kor' rimi.
Miri, miri,
kio pli inspiri?

II

Granda, granda
pekin-anas' frandan;
al gasto honora
invito plej mora.

**Arom', arom'
veka al gastronom'!**

III

**Fia, fia
negoc'' sensacia.
Korupto al homo,
skandalo al nomo.
Mono, mono,
fonto de malbono!**

SENTITOLE

**Fia, fia
diboĉ' senracia,
volupto furora,
epidemi' mora,
amor', amor'
kanibala devor'!**

Li Weilun (1936—)

PRIMAVERO

**Salik,
salik!
primavera amik'.**

**Ondas verda maro.
Flirtas birda aro.
Ora, ora,
nia lando flora.**

Shi Chengtai

MEDITADO

**Suno, suno,
ardas en aŭtuno.
Senrikolte l' moko
al mi mem: jen rook!
Koro, koro,
kie — viv-valor?**

**Ŝvebas, ŝvebas
jeto; l' raso strebas.
Dum tempa galopo
restas mond' en lopo.
Polo, polo,
Ĉu vi — nova rolo?**

1990 / 09

Even Chen (1963—)

EN VINTRO

**Velkis,
velkis
roz', min kiel verges.
Se mankas vivo-flam',
mi zorgas vin en am'?'
Amen!
Am' en
ni iru romanen...**

Lu Jixin (1953—)

VAGABONDO

**Vi, pro
vibro
luma al krur-kriplo,
tiras vin el mas' da
hejmen-songô gasta.
Tagas!
Tag' 'as
bela, sed vi vagas.**

ROJ-FLANKE

**Tange,
tanke,
premi min roj-flanke.
Flore, urse ĝemi.
Sinki, flosi, remi.
Mire,
Min re-
ravu, kara, vire!**

DUM LA VOJAĜO

1

**Flama, flama,
vi en hor' romana.
Fore, el mia mut'
al vi okul-salut'
Tulas, tulas,
distanc' dum mi spuras.**

2

**Table, table,
sidas ni afable.
Verdaj koroj flutos
eĉ se l' sort' atutos.
Tostu, tostu,
por amika ŝos' nu!**

**Ha, Voss,
 havos
 bel-memoron. Gravos!
 por nia hero' nu,
 morgaŭ noble tronu,
 nutro,
 nutro.
 Velu eta kutro!**

DUM LA VOJAĜO

**Korte,
 kor' de
 vi jam trilas korde.
 Vortoj verve farbas.
 Suno pentre artas.
 Tasar'
 tasar'
 jam plenas de nektar'.**

**Rida, rida,
 okular' avida.
 grupo familia.
 Verd-ario trila.
 La tri, la tri,
 kore vervas flagri.**

**Verda, verda
parko. Vivo verva.
Movaj elsorĉitaj.
Korpoj jam forĝitaj.
Tajĝi, tajĝi
ĉina arto tajdi!**

**Suno.
Luno
brilas en okulo.
La juneco brulas,
kun sincer' gratulas.
Salut',
salut'
aŭdiĝas kora flut'.**

DUM VOJAĜO

**Arom' arom'
jen ĉirkaŭ via dom'
verda not' ĉapitra,
tra fenestro vitra.
Ravit' ravit',
ekfloras sub la vit'.**

**Stumble,grumble
vi foriras sombre,
ĉar mi pan-avaris,**

**kvankam vi ja karis.
Riska,riska!
For de homo triska!**

TEMPO

**Tempo, tempo,
kiel mita tembro!
povos ĝojon raspi
ankaŭ triston rasti,
tiras,diras
ison,osen iras.**

BORDE

**Borde,
bor' de
ard' kaj korpotorde.
Varm-torento de vi,
lukti, ĝemi, revi.
Vire,
vi re-
delektu enire!**

VILAĜANO VENDANTA

LIGNKARBON

**“Karbo,
karbo!”**
**Vintre, li kun garboj
tremas enmusline:**
“Al vi plaĉus ĝi?” “Ne.”
**“Ne ĝi?...
Neĝi!”**
Nur kapleve preĝi.

ĈINESKE

**Ambaŭ,
ambaŭ
vi en ditirambon.
Ŝosoj el-markotaj.
Vortoj anekdotoj.
Tajdo,
tajdo --
ĉesu fenda stato.**

* dum la 76a UK mi vidis, ke s-ano Liu kaj s-ino Wang, la ĉinaj espeantistoj el ambaŭ bordoj de l' markolo intime babilas.

Miĉino(1938-)

VOKOJ

1999-05-08, informiĝinte ke kvin misiloj de NATO atakis la ĉinan ambasadorejon en Jugoslavio.

1

Paco, paco
Sub bomba minaco !
Nun buĉas mortdona
Misil' Vaŝintona.
NATO, NATO,
Venigant' de fato !

2

Aĉe, aĉe
Bombadi sovaĝe !
Event' katastrofa,
Sanga ŝuldo nova.
Vano, vano -
Murdoj far Satano !

Kris Long

Polucio

— post l' UK en Brajtono, 1989

Ŝtona, ŝtona

**strand' Brajton-betona:
rubo, ne marstelo,
ladskatol', botelo
... lote, lote
glutas gorĝ' pilote**

**vastan, vastan
marsurfacon plastan!
Polietilena
sako, pako ĝena;
naĝe, naĝe
sen kuraĝ', enkaĝe.**

Meva Maron

BLANKAJ BULOJ

**Perloj! Perloj:
neĝborulaj ferloj.
Jam galantĵargone,
dafodiburĝone:
neĝo, neĝo
for post ĝlorsieĝo.**

Hosemo

Sopiro al s-ro Dai Liming

**Foren,
Foren...
Vi kaŝis memoren.
Kiu restos krome
kun mi sola dome?
Medo,
Medo
Kaj velka bukedo.**

Zhuang Qixiong (1963-)

Al Mia Filo Zhuang Rui

**Filo, filo,
ĉu ĉe komputilo?
Eksplozas per moko
el via dorm-loko.
Kolo,kolo,
kiel bona rolo!**

**Penus, penus.
vi;premio venus.
tra l' mondo klar-vidi,
ĉiam en kor' ridi.
Diri, diri,
kio pli sopiri?**

Vintre

Neĝo, neĝo
flirtas ekster preĝo;
pli densiĝas vola
kiel knab' petola.
Alto,alto
kun feina salto?

Ĉarma,ĉanma
knabin' en kor' varma
neĝhomon formis jam;
ŝi gaja por ĉiam.
Maĉi, maĉi,
printemp' al vi plaĉi!
Neĝas en Nankino.

2006.2.5

Ŝi

I

Muta,muta,
Knabin' kun larm' guta.
Ŝi ne povas lerni
kaj sin bonguvernĉi.
Nivel',nivel',
jen plej riĉa rivel'?

II

**Blinda,blinda,
patrin', tre glorinda!
Ŝi kantadas sur strat'
por kora surogat'.
Tago,tago,
pli tima ol vago?**

Vivo pri Esperanto

I

**Bela,bela
lingvo, ja anĝela ?
Kun pacista flago
por feliĉa tago!
Gota,gota
mondo, ne despota !**

II

**Pala,pala
vivo, ideala ?
Ne povu eksplodi
de dolĉa melodi' !
Dilo, dilo,
kun hom-ama brilo !**

Animo

I

**Granda,granda
animo, çiam branda ?
Ridegu en krizo
ne pro sen çemizo !
Zomi,zomi,
ğis çiel' aromi !**

II

**Moka moka
animo,sufoka ?
Kriegu por liber?
apud Jangzi-river' !
Revi, revu,
kapo preskaŭ krevi!**

Umefloro

I.

**Frosta, frosta,
umeflor',fer-osta!Al mi bon-odora;
al vi tre honora.
Rano, rano,
per puta çikano?**

II.

**Blanka,blanka,
umeflor',senmanka?
Ĝi disfloras sole
kaj odoras vole.
Levo, levo,
kun printempa devo!**

Eterno

Wanghaichao (Rigardante Martajdon)

ĉina fiksforna poemo el du strofoj kun versoj de
446,446,5,54,443/6,54,446,5,54,65 silaboj laŭ rimarangô
de xxa,xxa,a,xa,xxa/a,xa,xxa,a,xa,xa (x= senrima).

Guozhu kaj Lu Jixin :

Rigardante Martajdon

— Leginte la novlibron "Trans Maro..." de
Lidia

八载苦闷 Decidinte:
一言难尽 per luktado
决意换种活法 tra viva rikan' do.
纵有艰辛 Senlabore
义无反顾 vi eliris
下岗暂离中华 de la hejmolando.
独自闯天涯 Sola vadanto
怀崇高理想 kun idealo.
人类一家 Verdaj plandoj
凭世界语, 绿踪 spuris tra Eŭropo
行遍, 欧罗巴 per Esperanto.

游记结集堪夸 **Not' kun eleganto:**
 写荷兰风情 **Vent' muelil' en**
 危楼倾斜 **Nederlando,**
 波兰授拳 **kaj internacia**
 捷克盛会 **familio**
 国际家庭考查 **en Pollando,**
 并巴哈欧拉 **Bahaism grando,**
 凯旋门情思 **Germana aŭto,**
 德国租车 **Franca frando...**
 莉迪亚《海那边.....》 **Lidia Trans Maro**
 文坛绽奇葩— **rara girlando !**

En junio 1998, kadre de la 3 a Somera Seminario de HEA/ILEI/EVA, okazis la inaŭgura distribuado de la libro "Trans Maro..." de Lidia. Guozhu versis poemon en la ĉina kaj Lu Jixin tuj esperantigis ĝin. Do, pri la sama enhavo samtempe kreiĝis dulingvaj versioj ambaŭ en la sama fiksforma ĉinesko Wanghaichao. Nun ni aperigis ilin paralele, por ke niaj karaj legantoj aprecu la raran specimenon. Ordinare la nomo de la ĉinesko ne aludas pri la enhavo. Tamen oni ankaŭ ne malpermesas ke ĝi iel aŭ iom aludas.

Lu Jixin (1953-) :

Kiel Ĉarmas La Momento

kiel ĉarmas

**rigardate
de vi, la momento !
ĉu tra nokto
stela kuro—
la brila torento ?
ĉu praa tento
el densa nubo
luna plendo ?
tra nebulo
sun' el oriento ?**

**sorĉega evento ?
matena ruĝ' de
firmamento ?
hele trilo
de printempo
tra longa atendo ?
eble prudento :
viv' en eterna
la momento
sublime ekflami
kiel monumento !**

WUYETI (Nokta Krio de Korvo)

ĉina fiksforma poemo el sep versoj de
6,3,9;/3,3;3,9 silaboj, laŭ rim-arangĝo de
a,a,a,b,b,a,a.

Guozhu:

Ĉineske Traduki

Ĉineskon oni versas plej ofte originale. Tamen ĝi
ankaŭ povas servi traduke. Kiam oni tradukas
ĉineske, la tradukanto devas redoni ne nur la
enhavon, sed ankaŭ la formon (en samaj silaboj)
de la originalo.

En EPĈ (n-ro 12/1988, p.27) ni povas legi
poemon de Li Yu, tradukitan de Laŭlum:

Senvorte iris sola mi sur la balkonon.

Vidiĝis ark' la luna.

Kviete staris sterkulio en la kort' aŭtuna.

Ekde l' disiĝa horo

Ĉagreno malgraŭ volo

Senĉese min turmentas.

Neesprimeblas l' eksterordinara sento en la koro.

Por "fidele" redoni la enhavon de la originalo, la
traduko ne limigis al si longon de verso(j), tiel ke
la sepa verso longas eĉ je 17 silaboj. Tio eble

mis-impresas al la legantoj, kiuj ne scipovas legi en la ĉina lingvo. Fakte la originalo versiĝis sufiĉe lakone. La plej longaj versoj en ĝi neniam superis 9 silabojn. Kompare legu do la suban ĉineskon.

Li Yu (937-978)

SENTITOLE

Sen vort'. Tur-ascendo.

Krescento.

Aŭtun' ŝlosiĝas per silento

enkorta.

Senorda

turmento --

disiĝbedaŭra violento!

Funebre al Kara Jariĉ

Forpas' pionira.

Ĉes' spira.

Nin vundis nekrolog' rapira.

Tenebro.

Funebro

Korŝira.

Eternas memor' vin sopira !

Xiaoxianshen

ĉina fiksforma poemo el kvin versoj de 33777,
laŭ rimaranĝo de aAaxa (x=senrima).

Guozhu (1938—)

CENTJARA DUOPO

**Duopo,
Duopo,
glor' ne nur de Eŭropo,
sed ankaŭ de l' tutmondo,
malgraŭ tempa galopo.**

Xijiangyue

ĉina fiksforna poemo el du strofoj po kvarversoj
de 6, 6, 7, 6 silaboj, laŭ rimaranĝo de x, a, a, a
(x=senrima).

AGRABLA VESPERO

**Riz-aroma ruo.
Riĉ-rikolta belo.
Kvakbruo ĉe orelo.
Agrabla vespero.**

**Du aŭ tri bolidoj
strekis tra l' ĉielo.
Post arbar' ekrivelo:
Pont' super rivero.**

Guozhu

VESPERO EN QINGDAO*

**Malfermita urbo.
Vigl-prospera belo.
Fajfil-vok' ĉe orelo.
Bolanta vespero.**

**Arĝenta avio
flugis tra ĉielo.**

**Post domeg' ekrivelo:
Ŝipoj sur rivero.**

Xuexun

*Qingdao (ĉingdaŭ): bela urbo ĉe bordo de Bohai-mar, prov. Shandong, Ĉinio.

VERSI SAMRIME

Ofte okazis tiel inter ĉinaj poetoj: Kiam la unua poeto verkis poemon, lin sekvis alia(j), ĉu responde, reciproke, eĥe, aŭ samrime.

Poemoj verkitaj laŭ samaj rimoj sonas ja kun aparta gusto. Estas diversaj manieroj por versi samrime.

- 1. Laŭ rimoj el la sama rimĉapitro de la rimaro. Tiuokaze, estas ne necese uzi samajn vortojn kiel tiujn en la unua poemo.**
- 2. Laŭ samaj rimoj. La rimvortoj estas tute samaj kiel tiujn en la unua poemo, sed la rimaranĝa vicordo ne.**
- 3. Rigore uzu kaj la samajn rimvortojn kaj la saman rimaranĝon de la unua poemo. Kiel ekz. la subaj du ĉineskoj Xijiangyue* de s-anoj Guozhu kaj Xuexun (ŝjüeŝjun).**

Yijiangnan

(Sopir-al-Sudo)

ĉina fiksforma poemo el kvin versoj de 3,5,7,7,5
silaboj laŭ rimaranĝo de x,a,x,a,a (x=senrima).

Mao Zifu (1963—)

NEFORGESEBLAJ TAGOJ DE

STUDENTO

1. Pikniko

Somere,
la verda plaĝo.
Mangi propran kuiron,
trinki ekster studkaĝo.
Ondad flor-aĝo.

2. Strando

Ridas sun',
kuŝas knabino
en bikino sen timid'.
Paŝas knab' kun rektspino
al riversino.

3. Bivakfajro

**Stelaron
fajro nuances.
Kisas teron per lumo
luno. Anĝeloj dancas,
ĉu nun romancas?**

Guozhu (1938-)

**Ĉu fajro
sovaĝa povas
forfleki herbojn? Ho ne!
Jen vent' printempa blovas,
kaj herb' jam novas!**

**En pluvet'
dorse sur azen'
veturante la poet'
lulis sin per rava tem'
taŭga por poem'.**

Triope Berilas

**Triope
jubileuloj
sur paĝo de Penseo
berilas kun stimuloj
benate de gratuloj**

Fierinda Rekordo

**Penseo
nun en kompleto
de cent kvardek numeroj
aperas en la reto—
venk' de stafeto.**

(2003-07-09)

Miĉino (1938-)

Ĉinoj Revenas

**Sendube
rekordon tenas
la Uhana Kolokvo.**

**Aŭdu : aklam' gojplenas :
" Ĉinoj revenas !"**

Dum la jardeko de Kultura Revolucio ĉina EM fariĝis neaŭdebla. Tial, la raporto pri la Uhana Kolokvo, kiu okazis, samdate kiel la 63-a UK, en 1978 07 30, en urbo Wuhan, alportis veran surprizojon. UEA publikigis la koncernajn fotojn sur kovrilo de sia organo esperanto (n-ro 2/1979) kun aklama titolo : ĉinoj revenas !

Akrostiko

Anoncas

Grupo Kantona

Al ni novan prosperon.

Debuto verde sprona,

Uvo — fruktdona !

En junio 1998 venis el suda Ĉinio ĝoja novaĵo :la esperantistoj de Kantono decidis regule okazigi la "Agadan Tagon", por kune altigi la lingvan nivelon kaj por vigligi la lokan E movadon. Surbaze de tiu aktivado, ili eldonis novan revueton nomatan "AGADU".

Yiqin'e

ĉina fiksforma poemo el du strofoj el versoj de
37344/77344 silaboj laŭ rimaranĝo de aaAxa
/aaAxa (x = senrima).

Guozhu

PINO EN NEĜO

**Neĝ' sen fin'
subpremas al verda pin'.**

**Verda pin'
staras rekte,
ne fleksis sin.**

**Kio plej imponas nin,
estas via pura sin',
pura sin'
kun spitema
nobla inklin'.**

Yishaonian (Rememoro pri Junaĝo)

ĉina fiksforma poemo el du strofoj el versoj de
444,55/7,34,55 silaboj laŭ rimaranĝo de
xxa,xa,a,xa,xa(x = senrima).

K. Kalocsay

HELIKETO

Heliketo !

**Venu, venu
el la domo !**

**Vin vokas eta
amika homo.**

**Mi venis kun bombono,
vinbero
kun aromo,
bongusta piro
kaj ruga pomo.**

Adaptita de Guozhu laŭ *Streĉita*
Kordo p.86.K. Kalocsay (1891-1976)

Zhuang Qixiong

Vin Salutu

**Ĉiutage
ni vivas en
simpla domo,
sed amon havos
honesto homo.**

**Salutu Vin en nomo
de Mi!Kun
roz-aromo,
al frukt-dona kaj
verda fantomo!**

Yumeiren (Papaveto aŭ Belulino Yu)

ĉina fiksforna poemo el du strofoj po kvarversoj
de 7, 5, 7, 9 silaboj kun para rimo.

Guozhu (1938—)

— al Shi Chengtai, kiu esperantigis poemojn de
Li He kaj Li Qingzhao tiam

**Babilis ni letere
vere libere.
Niaj ŝatataj temoj
estas poetoj kaj poemoj;
Pli Li He sur azeno,
pri Sudĝardeno;
Pri Li Qingzhao talenta,
la poetino eminenta...**

ĈENTONO

— ties fonto el Esperanto Antologio, p. 257 k.
259

**Sur trista voj' pilgrima
kaj fund' anima,**

**mi vagas kun revemo
kaj min ektordas sufokpremo.**

**En posttagmez' fruhora
vi staris sola.
Langvore revas floroj
pri adiaŭ, disigaj horoj.**

Kalman Kalocsay (1891- 1976)

LA AMO

**La am' ne estas ludo,
sed sorta trud.
Ĝi svingas sian vipon
forte al lip' pelante lipon.**

**Ni timas ĝian baton,
kaj senkompaton.
Sub ĝia jug' ni svenas,
sed tamen ĝin ni kore benas.**

Adaptita de Guozhu laŭ *Streĉxita Kordo* p.76.

Lu Jixin (1953—)

NOKTA KANTO

Mi, kviete pura font'.
Vi, torent' el mond'.
Kuras vi al mia kor',
viv' trankvila iĝas do en bol'.

Mi, nigrega mut-ĉiel'.
Vi, sentplena stel'.
Vi per bril' karesas min,
ŝvebas revo do el mia sin'.

ĈE RENKONTO

Ĉe renkonto vi ĉarmas,
sed ĝoje larmas.
La guto estas roso
defala de la am-mimozo.

Ĉe renkonto mi mutas,
rigardon ŝutas.
L' okulo estas fonto
al via kor' kun arda ondo.

ĈE TABLO

Ŝvebas kvazaŭ papili'
tablen ruĝ-foli'.
Ĉu send-endas ĉi-aŭtun'
al knabin' ĉe riverego nun?

Plum' verŝonte pri sincer'.
Ridas sur paper':
Jen flirtigas jam zeffir'
la folion kiel ŝia spir'.

SOLA VAGO

Stratoj dormas jam sub brum'
Fridas stela lum'.
Ĉie svenas taga paŝ,
Tamen tondras nur kulara klaĉ'.

Mornas mi en sola vag':
Kien mia trak'?'
Sub pal-lampoj de fatal',
Ombra mi jen longas kaj jen mal.

ĈE LAGO

Iam sub la verd-ombro
Kveris kolombo.

**Sed ŝi ,malproksimiĝas.
La saliko akven kliniĝas.**

**Sonprenilas la branĉo
Per sia tango.
Do aŭdiĝas de l' lago,
Kant' sopira en ĉiu tago.**

EN LA NUBA TAGO

**Aŭ sun' dispelite brilu,
Aŭ pluv' subiru!
Tamen en la nuba tag'
Grize splenas la anima lag'.**

**Kiel grifelo, dolor'
Gravuras sur kor'.
Kiu atendas finon,
La ridan aŭ larman destinon.**

ĈIAM VERDA

— omaĝe al la 2a Ĉina Esp-Kongreso
(1991.12.29.—1992.01.01, Tangshan)

Pino, pino,

**kun fera obstino.
Jen ter', kvazaŭ krepo,
semas vi sur stepo.
Poste, poste,
sindonas senkoste.**

**Vivu, vivu,
antaŭen ne drivu.
Espero racia,
la pasio mia.
Ami, ami,
jen, elkore flami.**

1919.12. Huhehot

SENTITOLE

(1)

**Mi estas nigra ŝtono,
Vi blank-burĝono.
Per ondoj mar' min ŝarĝas.
La spleno pli ol maro larĝas.**

(2)

**Ĉu via plumo mola
Tuŝas min bola?
Sub dolĉe ruĝa lipo
Ekveturas l' anima ŝipo.**

**Kaj sub via flugiloj
Vibras la spiro.
Vi tra nebulo flugas.
Libere, krutajn ondojn plukas.**

(3)

**Kun pluvo vento pepas.
Sed penso ŝvebas
Jam splite tra la nuboj
Kaj alte super la salupo.**

**Kiam koro flugilas,
Haven' reiras,
Eĉ lage, logo vela
Jam svenas kiel sfemera.**

(4)

**Kiam lakteca nebul'
Regas sur insul',
Ĝojo ŝajnas pura font'.
Mia boato estu, kaj vi ond'!**

**Forveturo... sonĝ'... sublim'...
Vijunigas min.
El kuno de kor' kaj kor'
povas flui kristala aŭror'.**

Even (1963—)

DISIĜO

Kiomfoje venis mi
nur songe al vi.
Vere ĵus ĉe vi, tuj dis—
Trajn' forportis min en frosta biz'.

Kien ajn mi foriros,
vin mi sopiros.
Lun' kun forta am-inklin'
en vojaĝ' la tuta lumas min.

KIOMFOJE

Verdlage ni reestas,
lun-ĉarmo restas.
Sub lun' ni mute remas,
kaj kore-al-kore komprenas.

Ĉiam vizaĝo via,
en songo ĉia.
Temp' pliigas sopiron,
mi soifas vian amtiron.

Ĉu Vere Senrevide ?

**Ŝtona temp' disigas nin.
Vi forgesos min ?
Triste ni ambaŭ mutas,
kaj nur senĉese larmo gutas...**

**Al vi donis l' am-tuton,
sed ne sentludon.
Ĉio glitos fulme for,
eĉ la kortuŝa pase-memor'.**

Miĉino (1938 -)

RENKONTE AL NOVA JARMILO

**Venas nova jarmilo,
ĝojas jubilo !
en la novjara tago
ekstartu maratona ago —
Ascendu al la reto
traduk-kompleto !
Ni, post longa laboro,
atingos la celon en gloro !**

Zuihuajian (Ebrio Inter

Floroj)

ĉina fiksforma poemo el du strofoj kun versoj de
3,3,5,5,5,5,5,5,5 silaboj laŭ rimaranĝo de
a,a,a,x,a/a,a,x,a (x= senrima)

Guozhu (1938-) :

Sensacia Venko

Julio.

Francio.

Futbal-pasio

Ŝot'! Venk' finala.

Ho,sensacio !

Sekvas premio

kaj ovacio.

Ĉiuj dronas en

rava ebrio.

Zuihuayin

ĉina fiksforma poemo el du strofoj po kvin versoj
de 7,5,5,4,5 silaboj, laŭ rimaranĝo de a,a,x,x,a.
(x= senrima)

Shi Chengtai (1939 -)

KONFESO

**En aŭtuno profunda
tristo inunda
turmentis min:
disiĝis mi
for vi, korpunda.**

**Ĉagreno min ĝisfunda
lasas. Bru' grunta
iritas penton:
Mi revenu
al via nest' ambunta !**

1994-12

Mesaĝo de la Novjaro

**Minciĝo kalendara—
forpas' de jara**

**temp' senkompate.
klopodado
repertuara:**

**Spit' al vidpunkt-vulgara,
aliĝ-korsara,
agad' pagana;
religia
ard' temerara.**

**Poŝmalpleno amara—
minackoŝmara;
sed, jen objekto
kun l' espero
en verd' duara.**

**Afero sendolara,
sed celo klara.
Raraj instigoj,
kunlaboro—
ben-avatare !**

